

๙ คำสอนของพ่อ

หนวดเตี้ย

ปูเสฉวนน้อย

ผู้รู้จักความพอดี

ผู้แต่ง คำขวัญ

ภาพ Art of BENZ.

คิดถึง
คุณพ่อคุณแม่
(parent tip)

โดย... นายแพทย์ประเสริฐ ผลิตผลการพิมพ์

“บ้านใหม่ไม่เห็นจะดีเลย” “มันเล็กมาก” “มันใหญ่เกินไป” “มันเก่าจังเลย” “มันเกะกะไม่สวยเลย” “อ้อ! อย่างนี้อยู่ไม่ได้หรอก” ปู่เสวนาน้อยนาเดียโตขึ้นแล้ว เธอพยายามหาบ้านหลังใหม่บนชายหาด แต่เป็นเช่นเดียวกันทุกยุคสมัยที่ทรัพยากรรอบตัวของเราจะลดลงเรื่อยๆ การที่จะได้อะไรดังใจในทันทีเป็นเรื่องยาก นาเดียและเพื่อนๆ จึงพบขบะบนชายหาดมากมาย จำนวนเปลือกหอยที่มีอยู่ก็ล้วนมีขนาดไม่พอดีตัวไปเสียทั้งสิ้น ครั้นจะไม่ย้ายบ้านก็อยู่ที่เก่าไม่ได้ ครั้นจะย้ายบ้านก็หาบ้านที่ลูกใจไม่พบ

“ในการสร้างตัวสร้างฐานะนั้นจะต้องถือหลักค่อยเป็นค่อยไป ด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง และความพอเหมาะพอดี ไม่ทำเกินฐานะและกำลังหรือทำด้วยความเร่งรีบ” คือพระบรมราโชวาท เด็กจะรู้ได้อย่างไรว่าทำอะไรจึงพอดี และทำอะไรจึงเรียกว่าเกินกำลัง เรื่องนี้เป็นเช่นเดียวกับทุกเรื่องของการพัฒนาการ กล่าวคือเด็กพัฒนาโดยเริ่มจากตนเองเป็นศูนย์กลาง แล้วค่อยๆ ขยายตัวออกจากศูนย์กลางแผ่ออกไปตามพื้นที่รอบตัว เริ่มจากร่างกาย เด็กเล็กพัฒนาการควบคุมการขับถ่ายด้วยการควบคุมกล้ามเนื้อเรียบของทอπισสภาวะและลำไส้ใหญ่ได้ก่อนก่อนที่จะขยายออกมาที่กล้ามเนื้อแขนขา ไปจนถึงกล้ามเนื้อนิ้วมือที่สุดท้ายแขนตามลำตัว ความรับรู้ว่าร่างกายของตนเองมีขนาดเท่าไรเป็นปฐมบทของความรู้อย่างด้านจิตใจ เด็กเล็กเห็นตนเองเป็นศูนย์กลางก่อน รู้จักป้องกันตัวก่อนที่จะรู้จักแบ่งปัน ตามด้วยการรับรู้ความทุกข์ของผู้อื่นแล้วจึงมีเมตตา เห็นประโยชน์ส่วนตนก่อนส่วนรวม ก่อนที่จะค่อยๆ พัฒนาไปจนกระทั่งมีอุดมคติและจริยธรรม เห็นประโยชน์ส่วนรวมก่อนส่วนตน นั่นคือสามารถมองเห็นสาธารณะและโลกรอบตัว ทางด้านวิสัยคิด เด็กเล็กเริ่มจากคิดว่าตนเองเป็นศูนย์กลางเช่นกัน ก่อนที่จะคิดเชิงรูปธรรมตามด้วยคิดเชิงนามธรรม สามารถมองเห็นสิ่งที่มองไม่เห็นด้วยตาเปล่า คือความคิดคำนึงหนึ่งในความคิดคำนึงคือ “ตัวตน” หรือตัวเอง ตัวเองในตอนนี้มีใช่เพียงแค่ร่างกาย หรือพื้นที่โดยรอบร่างกายแต่หมายถึงขอบเขตของตัวตนในจิตใจ (ego boundary) รวมทั้งอารมณ์ (emotion)

เรารู้จักตัวเองและรู้ทันตัวเองเป็นความสามารถเชิงนามธรรม เพราะตัวเองในจิตใจมีอาจจะมองเห็นได้ด้วยตาเปล่า คนบางคนไม่รู้จักความพอดี เพราะไม่เห็นตัวเอง เด็กๆ เห็นตนเองได้โดยพัฒนาจากตนเองเป็นศูนย์กลาง ด้วยการเล่นและทำงานให้มากพอ

نهاเต็ย ปูเสฉวนน้อย

ผู้รู้จักความพอดี

ความพอดี :

ในการสร้างตัวสร้างฐานะนั้นจะต้องถือหลักค่อยเป็นค่อยไป ด้วยความรอบคอบ ระมัดระวังและความพอเหมาะพอดี ไม่ทำเกินฐานะและกำลัง หรือทำด้วยความเร่งรีบ เมื่อมีพื้นฐานแน่นหนาารองรับพร้อมแล้ว จึงค่อยสร้างค่อยเสริมความเจริญก้าวหน้าในระดับสูงขึ้น ตามต่อกันไปเป็นลำดับ ผลที่เกิดขึ้นจึงจะแน่นอน มีหลักเกณฑ์ เป็นประโยชน์แท้และยั่งยืน พระบรมราโชวาท ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยขอนแก่น วันที่ 18 ธันวาคม 2540